

Олексій Мустафін

ЧОРНОГОРІЯ

Подорож історією

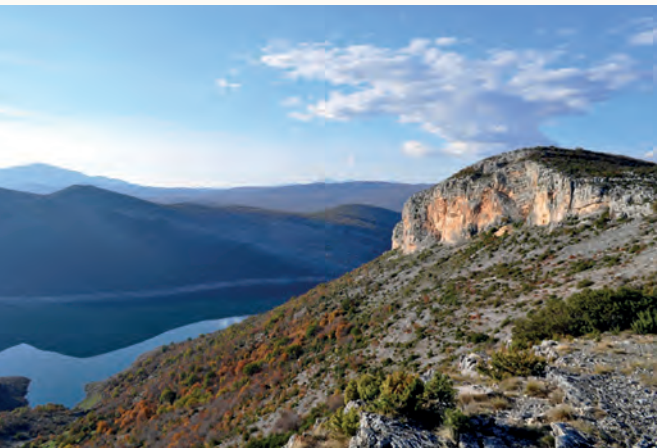
Київ — 2022

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

ПЕРШІ МЕШКАНЦІ ЧОРНОГОРІЇ — ВІД ТРОГЛОДИТІВ ДО ІЛЛІРІЙЦІВ

Наймолодша держава Європи. Саме так іноді називають Чорногорію. І справді, незалежною державою вона стала лиш у 2006 році. Але насправді її історія нараховує кілька тисяч років. А може, і десятків тисяч років, якщо починати її з появи на чорногорських землях перших людей. Вчені стверджують, що сталося це ще за ранньої кам'яної доби (палеоліту). Найдавніші мисливці та рибалки залишили свої сліди в різних куточках країни, проте найбільше вони «наслідили» у печері **Червона Скеля** біля сучасного міста Нікшич. *#Червона скеля*

Люди жили у Червоній Скелі протягом кількох десятків тисяч років — аж до часу, коли була винайдена бронза. І кожне нове покоління — як це бувало в ті часи — втоптувало залишки своєї життєдіяльності просто в підлогу. Тож тепер ця підлога чимось нагадує листовий пиріг, і справжніми «іменинниками», що отримали несподіваний «подарунок», відчують себе вчені, які налічують у печері щонайменше 32 шари, кожен з яких відповідає окремій

Червона скеля біля Нікшича

усії своєї держави. Проте король у цій азартній грі помилився зі ставкою — підтримав папу Климента III, якого згодом визнали «незаконним». Натомість Урбан II, який врешті-решт узяв гору, претензії барського архієпископа визнавати відмовився. **#Старий Бар**

У 1095 році Урбан II закликав християнських володарів вирушити у хрестовий похід до Святої Землі, щоб звільнити Гроб Господень від влади мусульман. Вже за рік біля берегів Дуклі з'явилася військо **хрестоносців** на чолі з Раймондом Тулузьким. Зазвичай до лицарів-мандрівників місцеві мешканці ставилися вороже, як до несподіваних нахлібників, які до того ж не гребували крадіжками та відвертим розбоєм. Але Бодін зустрів прибульців дуже гостинно і навіть став побратимом Раймонда. Для відпочинку та облаштування табо-

Меч XII століття

Старий Бар

Вікно монастиря Богородиці на Рифі

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

уряд — Центральна комісія, резиденцією якої став добротський палац Івановичів.

Невдовзі до Которської затоки увійшов британський флот. Чорногорці гостинно віддали під резиденцію його командувача палац Луковичів у Прчані. Британці допомогли чорногорцям захопити ос-

Палац Луковичів у Прчані

Вільям Гост, командувач британської ескадри

трів Святого Георгія, а за кілька місяців після недовгої облоги — здобути врешті-решт Котор. Митрополит уже святкував перемогу, коли дізнався, що росіяни та британці за його спиною домовилися віддати Примор'я Австрії й чорногорські загони мусять залишити всі здобуті з такими труднощами землі. Ба більше, на Віденському конгресі переможці Наполеона I відмовилися визнавати Чорногорію суверенною державою, рівною європейським монархіям.

#Доброта

Здобуття Котора британцями у 1814 році

ЗМІСТ

Перші мешканці Чорногорії — від троглодитів до іллірійців	6
Фінікійці та греки	10
Царська доба	15
Римська доба	20
Іллірійські імператори	24
Візантійська доба	28
Перші князі незалежної Дуклі	34
Королівська доба	37
Під владою Неманичів	43
Зета за доби Балшичів. Утвердження венеційців у Примор'ї	49
Черноєвичі	58
Утвердження світської влади чорногорських митрополитів	63
Османський наступ у Примор'ї. Гусари	68
Гайдуки. Чорногорсько-венеційський союз	76
Данило Негош і заснування династії Петровичів	86
Стефан Малий — самозванець і реформатор	95
Петро I Негош і боротьба за приєднання Примор'я	100
Від митрополічої держави до світського князівства	108
Утвердження незалежності	117
Запровадження конституції та відновлення королівства	129
Смаки Чорногорії	134
Зраджена союзниками	136
Приєднання до Сербії. Різдвяне повстання	142
Під владою Карагеоргієвичів	147
Італійська окупація. Липневе повстання і партизанська війна	157
Комуністична доба	165
Від «антибюрократичної революції» до відновлення незалежності	178